

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6 uri zvečer.

Naročilna zbirka:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za štiri leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne odzira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Velika laž našega časa.*)

Iz »Moskovskega zbornika« Pobjedonosceva.

I.

Kar je osnovano na laži, ne more biti pravo. Naprava, zasnovana na lažnjivi podstavi, ne more biti drugačna nego lažnjiva. To je resnica, katero potrjujejo britke izkušnje stoletij in pokolenij.

Eno izmed najlažnjivih političnih načel je načelo vladanja naroda, ideja, ki se je, žal, udomačila v časih francoske revolucije in ki pravi, da vsaka oblast izhaja od naroda in je osnovana v volji naroda. Odtodi prihaja ideja parlamentarizma, ki dosedaj spravlja v blodno maso takimenovane inteligence — in se je k nesreči zajela tudi v ruske brezumne glave. Sedaj se drži z uporstvom ozkega fanatizma, da-si se njena laž od dne do dne očitneje razkriva pred svetom.

V čem obstoji ideja parlamentarizma?

Pravijo, da v narodnih zborih ves narod dela sam sebi zakone, voli svoje zastopnike, češ, da s tem neposredno izraža svojo voljo ter jo tako dejansko uresničuje. To so idealne predstave. V resnici to ne more eksistirati. Zgodovinski razvitek človeške družbe kaže, da se lokalne zveze ljudstva množijo in združujejo, posamična plemena se zlivajo v cele narode, ali se ob raznojezičnosti grupirajo pod enim državnim znamenjem; naposled se državni teritorij razvaste na dolgo in široko, neposredna vlada naroda je o takih pogojih nemogoča. Torej mora narod svoje pravo vladanja poveriti številu izbranih ter jim izročiti voditeljsko avtonomijo. Ti izbrani pa zopet ne morejo neposredno sami delovati, ampak so prisiljeni izbirati še manjše število zaupnih oseb — ministrov, katerim se prepusti izdelovanje in premenjevanje zakonov, razpisavanje in pobiranje davkov, imenovanje podrejenih uradnikov, razpolaganje z vojno silo.

Mehanizem je v svoji ideji pravilno sestavljen; ali da bi mogel delovati, potreboval bi neobhodno nekatere bistvene pogoje. Pro-

*) Ne treba praviti, da se nikakor ne moremo identificirati s temi izjavami. Vendar dajemo radi prostora tej doposlani nam razpravi, ker je, žal, mnogo resnice v njej, ker je z ozirom na dekadenco parlamentarizma v Avstriji ta razprava zares aktualne važnosti in ker menimo, da mora zanimati slehernega Slovana, kako mogočni prokurator svetega sinoda sodi o konstitucionalizmu, o postanku in mravi parlamentarizma. Uredništvo.

PODLISTEK

Samostanska slika.

— Porest. —

Spisal Janko Kotlár.

V.

Ti pa z mano
pojdi si ozdravit
srčno rano!

Narodna.

»Predno dalje snujem svojo povest — je nadaljevala teta Jera in mi veselo ponujala vina, ali mene je bolj zanimala njena povest, nego pa njeno vino — moram povedati, kaj se je godilo pred to dobo, o kateri sem vam pravila sedaj.

Kakih petindvajset let pred večerom, ko je slikar izvršil svojo sliko, je rodbina bogatih Depontejev v Benetkah praznovala važno slavnost: mladi Francesco Deponte se je ženil.

Krasna palača je bila bogato nadičena z raznovrstnim nakitjem. Mehka, melodična godba je svirala po krasnih sobah. Vse je bilo srečno in veselo. Vse? Ne!...

Z mirtinim veneem med gostimi lasmi je sedela nevesta med družbo. Ali ona ni bila srečna. Edina med vsemi ni mogla biti vesela, kajti zavidano srečo ji je grenil spomin na rodne kraje slovenske.

izvajanje s strojem se naslanja na nepretrgano-delujoče, popolnoma jednake, torej ne žive sile. In ta mehanizem bi mogel uspešno delovati samo v tem slučaju, ako bi se narodovi zaupniki popolnoma otresli svoje osebnosti (individualnosti); ako bi na parlamentarskih klopih sedeli samo mehanični izpolnjevalci tega, kar jim je ukazano; ko bi bili tudi ministri brezosebni, mehanični izpolnjevalci volje večine; ko bi bile vrhu tega za zastopnike naroda izbrane vselej take osebe, ki bi mogle točno umeti in vestno izpolnjevati dani jim in matematično točno izraženi program delovanja. Tako, o teh pogojih bi stroj res deloval pravilno in bi tudi dosegal svoj namen. Zakon bi res izražal voljo naroda; uprava bi res prihajala od parlamenta; temelj državnega poslojja bi bil res v zborovanih zastopnikih, in vsaki državljan bi javno in zavestno sodeloval na upravi občnih stvari.

Taka je teorija.

Pa poglejmo prakso! V najbolj klasičnih krajih parlamentarizma ni zadoščeno niti enemu zgorajjih pogojev. Volitve nikakor ne izražajo volje volilcev. Zastopniki se ne vežejo prav nič z željami in menenji volilcev, ampak se ravnaajo po svojem samovoljnem prevdanku ali špekulaciji, ki je uravnana po taktiki nasprotne stranke. Ministri so res v posestvu polne oblasti; in oni prej strahujejo parlament, nego parlament njih. Oni dobivajo oblast in jo izgubljajo, ne z narodovo voljo, ampak umešča jih in zopet odstranja — ali mogočni lastni vpliv, ali pa vpliv močne stranke. Oni razpolagajo z močmi in premoženjem naroda po svojem prevdanku, delo privilegije in milosti, vzdržujejo množico praznih ljudi in narodov račun — in se o tem, ako imajo za seboj večino v parlamentu, ne boje nobenega oporekanja, a večino vzdržujejo z delanjem vsakovrstnih milostinj z obilno obložene mize, ki jim jo je država dala na razpolago. V resnici pa so ministri prav tako neodgovorni, kakor narodni zastopniki. Prestopki, zlorabe, samovoljna dejanja — so čisto navadni pojavi med ministri, a mi pogosto slišimo o resni odgovornosti ministrov. V petdesetih letih se morda sliši enkrat, da je prišel minister pred sodišče, a največkrat je rezultat sodbe — v primeri z šumom burje razprave — uprav malenkosten. Ako bi bilo treba parlament v resnici definirati, potem bi morali reči, da je parlament naprava, ki služi v zado-

Zapustila jih je bila; zapustila roditelja, ki nista hotela privoliti, da bi hči Paradažzarjeve sestre vzela ptujca, Benečana.

V duhu je videla, kako si stara roditelja pulita lase zaradi nje, nepokorne hčere. In ta zavest jej je kalila zavidano srečo celo na dan poroke.

Brez blagoslova je šla za možem, ki ga je ljubila; brez bogastva je prišla v krasno palačo, morda še bogatejše opravljeno, nego rodni grad, samo vročo, srčno ljubezen mu je prinesla z seboj.

Ženin jo je skrbno opazoval in ko jo je videl, da se ne da razgnati oblak z njenega čela, se je nagnil k njej ter jo tolažil sladko in proseče, kakor je navada človeku, kadar tolaži bitje, katero ljubi najbolj.

»Draga, pusti premišljevanja in žalne spomine. Kadar se roditeljema poleže srd, pohitiva pred-ujja in gotovo nama odpusti ta korak. Tedaj boš zopet gledala svoje visoke gore, veselila se kanarčka, katerega si pozabila doma. Vse, vse boš zopet imela kakor nekdanj! Med tem ti pa bo moja ljubezen nadomestovala vse, česar si želiš, česar težko pogrešaš! — — —

In nagnil se je še bolj k njej in ustni sta se združili za trenutek v sladke poljub — — —

voljenje lastne časti in slavo-hlepnosti ter osebnih interesov zastopnikov. Ta naprava ni poslednji dokaz, kako človeški razum zavaja samega sebe. Okušaje dolgo vrsto vekov pritisk samovlade tiranstva ali oligarhije, a ne opazuje, da bi bile hibe samovlade hibe človeške družbe same, živeče pod samovlado — so ljudje razuma in znanosti zvrnili vso krivdo bede na svoje vladarje in na način vladanja ter si vtepli v glavo, da premenitev tega načina v obliko narodne vlade ali vlade zastopništva reši človeško družbo iz bede in nasilstva. A kakšen je bil novi rezultat? Zgodilo se je, da je mutato nomine v resnici ostalo vse pri starem, in ljudje, ostajaje pri slabostih in napakah svoje narave, so prenesli na novo obliko svoje prejšnje navade in nagnenja. Lastna volja in interes privilegiranih oseb dela z njimi kakor prej; samo da ta lastna volja ni več v osebi monarha, ampak v osebi predsednika stranke, in privilegirano stališče nimajo sedaj več rojeni aristokratije, ampak gospodujejo večina v parlamentu in vladi.

Na pročelju tega poslojja se blesti napis: »Vse za občni blagor«. Te pa ni nič drugega nego najlažnjivša formula; parlamentarizem je triumf egoizma, najviši njegov izraz. Vse je tu proračunljeno za službo svojem »jaz«-u. V zmislu parlamentarske fikcije bi se zastopnik moral v svojem poklicu odreči svoji osebnosti in je dolžan služiti zapovedim volje in misli svojih volilcev; v resnici se pa volilec že o volitvi odrekajo od vseh svojih pravic novoizvoljenemu zastopniku na korist. Pred volitvami se kandidat v svojem programu in svojih govorih neprenehoma sklicuje na omenjeno fikcijo: on vedno govori o občnem blagru, on da ni nič drugega, nego sluga in mučenik naroda, on niti ne misli na-se in pozablja sebe in interese svoje radi občnega interesa. In vse to so — besede, besede, same besede, posamični klini lestvice, katero dela, da bi prišel, kamor hoče, in bi potem zagnal od sebe nepotrebno lestvico. Potem ne bo več deloval za družbo, ampak družba človeška postane orodje za njegove namene. Volilec so mu čreda za zadostno število glasov, in posestniki takih čred so prav res podobni bogatim posestnikom živine, katerim je čreda kapital, podpora za pridobivanje mogočnosti

Godba v sosedni dvorani je zasvirala glasneje in težka svilena oblačila velikih laških gospa so šumno pometala gladko plesišče. Srečni so bili, vsi srečni, če ne v resnici, pa vsaj na videz.

Minevali so meseci, minilo je leto, odkar je bil Francesco Deponte poročen.

Trgovina mu je vrlo vspevala, da-si v Benetkah ni bilo več tiste živahnosti s trgovino, kar so odkrili Ameriko. Ali Deponte je imel izvrstne zveze z nekim daljnjim sorodnikom, ki je bival v staroslavnem Dubrovniku; njemu je šlo vse vrlo iz-pod rok; njegovo imetje se je množilo vidno.

Kar nenačoma pa je prišlo poročilo, da je dubrovniškemu sorodniku preveč zaupal, kajti razne nepremišljene spletke so pripravile istega čez noč na beraško palico. Mladi Francesco je imel polovico svojega premoženja pri njem, torej mu je bilo mari, da pozizve resnico.

Veel je pripraviti jadrnico in drugi dan se je odpeljal v Dubrovnik. Pač težko mu je bilo slovo, kajti žena je pričakovala dediča; ali stvar je bila resna in bilo se je iznebiti vsakaterih pomislekov.

Tretji dan je jadrnal proti jugo-vzhodu. Nebo je bilo mirno, vreme lepo. Ali izvedeni mornarji so vedeli, da se nimajo nadejati ničesar dobrega. Res so se proti večeru začeli

in imenitnosti v občinstvu. Tako se razvija in izpolnjuje vsa umetnost igranja z instinkti in strastmi mase, za to, da bi dosegli lastni namen častihlepnosti in oblasti.

(Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 10. januarja 1900.

K položaju. Sedaj je gotovo, da gospod Körber naleta na velike težave o sestavljanju kabineta. Ali težave niso samo v izbiranju oseb za bodoče ministerstvo, ampak tudi — in te so usodnejše — v iskanju večine za idimniteto nagodbenim predlogom. Gospod Körber je menda že na jasnem, da za nagodbo ne more računati na vso desnico, torej tudi ne na večino, ako si ne zagotovi nekoliko glasov z leve. Če se mu torej to ne posreči, smatrati bo, da je ponesrečil še svojo misijo.

Da rešenje krize naleta na ovire, je razvidno tudi iz »Neue Freie Presse«, ki piše: »Vprašanje sestave ministerstva se sicer ni ustavilo, ali tudi ni prišlo preko pripravljanih korakov in na rešitev bo treba čakati še nekoliko časa.«

Zadnje dunajske vesti pa trdijo celo, da niti to ni odločeno, da-li dobi Körber ali pa Gautsch nalog za sestavo novega ministerstva? »Politik« pa povdarja, da blazne zahteve Nemcev — kakor je n. pr. ona, da mora predsednik zbornice, Fuchs, odstopiti in da je na njega mesto postaviti kakega levičarja — jako obtežujejo razvoj krize in sestavljenje ministerstva. Zato se boji praški list, da stvari nenačoma krenejo na pota, na katere ni bil nikdo pripravljen, katerih ni nikdo pričakoval in katerih — kar je najvažnejše — ni nikdo želel in katere ne zadovolje nikogar. V oglasju s tu rečenim piše »Information« o prizadevanjih pl. Körberja, da ista so naperjena na to, da se z voditelji strank sporazume glede jezikovnega zakona, ki se ima predložiti, in da se orijentira, kako stoji stvari gledé večine za nagodbo. Kajti pogodba na podlagi § 14. mora vendar zadobiti parlamentarno odobrenje. Ako ga ne dobi, pridemo notri v državno krizo.

Vlada si sicer lahko pomaga s tem, da državni zbor odgodi, čim bi hotel pogodbo zavreči, ali potem bi stali zopet tam, kjer

zbirati temni oblaki ter se kopičiti v ogromne grmade.

Mornarji so razpeli vsa jadra in spretno obračali krmilo, da bi tem prej dospeli v varno zavetje. Ali zaman je bil ves njihov trud in napor, da bi jo obdržali v pravem teku. Vihar je besnel odlično in silneje.

»Sekajte vrvi!« glasilo se je poveleje Depontejevo! No, tudi to je bilo brezuspešno.

Z neznansko hitrostjo so se bližali dal-matinskim pečinom. Čuj! Resk! — — — Ladija se je stresla in voda je začela vreti v spodnje prostore, na ladiji pa je navstala neopisna zmešnjava.

Le malo trenutkov še! Bledi in prepadeni so čakali strašne smrti. Kruti vihar je odtrgal oba čolneca in tudi ko bi bila ne-poškodovana, bi-li bilo mogoče rešiti se?!

Ladija se je začela vrteti v kolobarji ter polagoma pogrezati. Še enkrat se je zazibala, še enkrat nagnila in — — — peneč val jih je zagnil v mokri grob. — — —

Med tem, ko je Francesco Deponte gledal smrti v obraz, se mu je rodil v Benetkah sin-naslednik. Kako srečna je bila tedaj Helena; oh, kako je hrepenela, da bi senjen Francesco skoraj povrnil! Mesto njega pa je prišlo žalostno poročilo, da je utonil z vsem moštvom vred — — — (Pride še.)

smo sedaj: zopet ne bi imeli parlamenta ni za jezikovno vprašanje ni za nobeno drugo stvar. Na dve strani si mora gospod Körber priboriti jasnost: da-li ne prične takoj obstrukcija in onemogoči parlamentarno delo, in da-li ne bo vsaj jeden del levee glasoval za pogodbo. Še le potem bo možno misliti na sestavo ministerstva.

Spor med Anglijo in Nemčijo.

Javno menenje na Nemškem postaja bolj in bolj razburjeno proti Angležem, ker so poslednji ustavili več nemških parnikov, namenjenih v južno Afriko, s pretvezo, da se je nahajalo na istih orožje in vojniki za Transvaal. Zlasti velja to glede parnikov »Bundesrath« in »Herzog«. Lastniki parnikov zahtevajo posredovanje nemške vlade. Nemški urad za vnanje stvari je tudi že poslal angleškemu ministerstvu za vnanje stvari dotično noto, in nekateri časniki trdijo, da je tudi že dospel odgovor, ki pa da Nemčije nikakor ne more zadovoljiti. Zadnje dni se je cesar Viljem II. ponovno posvetoval z ministrom za vnanje stvari, grofom Bülowom. Posvetovanje je veljalo zajetim parnikom. Mogoče je, da se stvar poravnava mirnim potom in da ne pride do javnega konflikta med obema državama. A nemško novinstvo je razjarjeno ter tirja energične korake. Nemci ne bodo dopuščali, da bi Angleži postopali z njimi tako, kakor so nedavno ravnali s severno Ameriko, ko so zaplenili pošiljatev — moko, namenjeno v Transvaal. Moka vendar ni orožje. Severna Amerika je molčala, Nemci pa ne bodo. Sicer pa sam angleški listi (n. pr. »Daily News«) priznavajo, da angleška pomorska oblast postopa vsaj prepočasno, ter zahtevajo nujno rešitev nastalega spora.

Rusija in Anglija. Če bi bila »barbarska« Rusija malo manj človeška, zdaj bi se ji nudila lepa priložnost, da zdrobi nadvladje starega sovražnika — Anglije. Tega menda ne stori, ker bi se to slabo vjemalo z intencijami vladajočega carja, prijatelja miru. A nekaj migljaj je mogoče Rusija te dni vendar dala ponosnemu rivalu. Neka brzojavka iz Tiflisa javlja namreč, da se je Rusiji popolnoma posrečil mobilizacijski poskus, ko je presadila množstvo svojih čet iz kavkaskih in transkapijskih provincaj. V osmih dneh so prišli ruski vojniki — 2000 kilometrov daleč — na prag angleške Indije.

Rusi imenujejo to — mobilizacijo za poskušnjo. Vendar pristavljajo, da je bila provzročena po vesteh o smrti Abdurahman-kana v Afganistanu in po vrenju v indijskih narodih. Ta migljaj je krepek. Rusija je danes v položaju, da lahko v nekoliko dneh zasede indijske meje, če bi se tamošnji rodovi začeli puniti. Morda, da ta dokaz o pripravljenosti Rusije za vse slučaje ublaži vsaj nekoliko krvoločnost in požrešnost Anglije v južni Afriki.

Tržaške vesti.

Izraz simpatije našemu listu. Na Sušaku izhajajoči izborni uredovani »Novi list« piše povodom povečanja našega lista in desetletnice našega glavnega urednika pod naslovom »Napredna Edinost!«: »Tudi mi se pridružujemo častitkam naših bratov okolo »Edinosti«, želeči toliko uredniku kolikor glasilo napredka, živavosti in vztrajnosti na poti započete in do sedaj ponosno vodjene borbe.« Na slično prijazen način se izražata tudi zagrebški »Obzor«.

Značilno. Pišejo nam: Ravnokar sem čital neki oglas tukajšnjega dobrotvornega društva »Beneficenza«, v katerem ista javlja, da priredi veliki ples pod nekim imenom, ki diši — oprostite, da se tako izrazim — po steniceh!! Krizantemski ples pravi omenjeni oglas, kar pomenja, da bo gledišče odlično s krizantemi! Krizantem je neka evetlica, podobna marjetici, ali, kakor bi rekli naši »ljubi« prijatelji (!), margariti!! Ta evetlica raste posebno v Dalmaciji in jo rabijo kakor sredstvo proti raznim mrčesom. In rabiti jo hočejo tudi na omenjenem plesu!!

Dober tek, gospoda, samo pazite, da vam ne pošljejo marjetic namesto čudno dehtečega krizantema. Vederemo! K-s.

Najnovjši bau-bau! Pišejo nam: Kedo bi mogel misliti, da je še danes, ob začetku 20. stoletja, ljudij na svetu, ki se boje takozvanega »bau-baua«! In vendar je temu tako! Včeraj sem govoril z nekim takomenovanim »patrijotičnim« Italijanom, ki pa je — Bogu bodi potoženo — sin slovenskih starišev! Med drugim je nanesel najin pogovor tudi na naše tržaško novinstvo in gospod patrijot mi je povedal, da se tukaj italijanski »patrijotični« krogi ne boje nobene stvari toliko kakor lista

»La pensée Slave«, ker da ta list dela nato, da bi Rusija zasedla Trst!!! To je grozno, sem vskliknil in smeh me je posilil, kar je opazil tudi moj »patrijotični« Italijan. Videlo se mu je, da mu je bilo hitro žal, da je govoril tako odkritosrečno, ali kar je bilo, je bilo; nazaj se ni dalo, za naprej sem skrbel pa jaz. Vprašal sem gospoda nasprotnika, kako da misli o listu »Indipendente«, ki dobiva podpore direktno iz Italije?! Gospod »Italijan« mi je odgovoril, da to ni res, češ, da se je on informiral o tem, ter prepričal, da to ni res?! Jaz pa sem mu povedal, da je pred par leti »Indipendente« sam objavil zahvalo italijanskim poslancem, ki so mu v samem parlamentu v Rimu nabrali do 500 lir!! Povedal sem mu, da je »Indipendente« že opetovano priznal, da prejema podpore iz dežele polente in bi drugače sploh ne mogel izhajati! Gospod »Lah« jo je skupil! Povedal sem mu, da se oni boje nas, ne zaradi Rusije, ampak le zato, ker smo Slovenci in ker ne damo, da bi še dalje pometali z nami, kakor se je to godilo do sedaj!

Bau-bau v »Pensée Slave« je pa vendar lepa reč!!! K-s.

Barkovljanske novice. Pišejo nam: V nedeljo dne 7. t. m. se je raznesla po Barkovljah vesela novica, da je župnikom barkovljanskim imenovan veleč. gospod Anton Kjuder, naše gore list, sedaj župnik v Tinjanu. Vsi Barkovljani se radujemo tega imenovanja, ker smo uverjeni, da bo novoimenovani gospod župnik veren naslednik pok. Ivana Černe-ta, le 50 v Barkovlje privandranih Italijanov (od teh 50 jih je 25 Židov), se drže tako kisto, kakor da jim je mačka pojedla mlade. — Barkovljani pa ga pričakujemo z odprtimi rokami in mu v naprej kličemo: Srečen prihod iz tužne Istre v naše slovenske Barkovlje!

Ob zadnjih državnoborskih volitvah se je pripetila nekemu 60-letnemu starčku, Barkovljanu, velika nesreča. Zlomil si je nogo. Moral je torej v bolnišnico. A mesto da bi našel tamkaj miru, katerega si je želel kakor riba vode, našel je samo hudobnih ljudij, ki so ga vedno zasramovali. A ti hudobni ljudje niso bili kakih ubogih težkih tržaški, ampak evet italijanskega naroda. Zdravnik, ki ga je zdravil, zabavljaj mu je dan za dnevom: »Kaj hočeš imeti, Nabergoj barkovljanski?!« Pomislite torej, ljudje, take zabavljice bolniku, trpečemu velike bolečine! Neki dan je starček poprosil zdravnika za malo vina. A zdravnik mu je odgovoril: »Pojdi na Prosek k Nabergoju!« Ubogi starček je pretrpel vse. Še jedno o tem starčku. Ker je imel volilno pravico, vprašal ga je ta zdravnik, da-li ima glasovnico. Starček pa je zvest rodoljub, in da-si je imel glasovnico pri sebi, je vedno zanikal to. In tudi potem, ko mu je zdravnik obljubljal več svoto denarja, je starček tajil. A ko je zadremal, je glasovnica izginola. To je zopet dodatek k zgodovini kulturne brature.

Med barkovljansko eikorijo je začela bela žena pridno kositi. Vsaki teden skoraj, že nekaj mesecev sem, zginja kakov eikorijaš. Posebno one krive priče, znane iz za zadnjih barkovljanskih izgredov, so že odšle jedna za drugo pred večnega sodnika.

Naše društveno življenje je jako živahno v Barkovljah. Na sv. Štefana dan je imel g. Kautsky predstavo. Velika dvorana »Narodnega doma« je bila natlačena občinstva. — Takega Silvestrovega večera pa, kakor je bil letošnji, ga ni še doživela »Adrija«. Vse do zadnjega kotička je bilo napolnjeno. Saj pa tudi zasluži naša »Adrija«. Tako pridnih diletantov kakor jih ima »Adrija«, mislim, da ima malokatero društvo v okolici. Vsa čast pevkam, pevcem, igralci, igralcem in pevovodji Ražnu. Tudi na družbo sv. Cirila in Metoda nismo pozabili na Silvestrov večer.

Tržaškim Slovanom v navdilo. Letošnji predpust ne boste vabljeni, kakor je bilo druga leta, na dva tri in več plesov obenem. Letos se moramo omejiti na plesne venčke v dvorani Mally, katerih bodo še najmanje štirje in na en sam veliki ples v gledišču »Armonia«, katerega nam priredé naši vrli narodni trgovski pomočniki dne 4. prih. meseca. Prilike imate dovolj, da se naplesete, ne da bi zahajali na plese naših nasprotnikov, kar bi pomenjalo plesti šibo, ki nas tepe!

Da se umemo torej: prihodnjo soboto priredi svoj prvi plesni venček v dvorani Mally naše »Delavsko podporno društvo« pod vodstvom odborovim; drugo soboto dne 20. t. m. priredi istetam svoj drugi plesni venček pevsko društvo »Kolo«, dne 3. februarja

zopet »Delavsko podporno društvo«, dne 4. prih. meseca pa bo »veliki ples trgovskih pomočnikov« v gledišču Armonia, in dne 27. februarja zopet plesni venček »Delavskega podpornega društva«.

Na te venčke prihajajte oni, ki želite plesati, nikakorpa ne hodite na razne »zalege«, »beneficence« ali »providence«!

Lahi so nam zaprli vsa gledišča, mislé, da nas s tem uničijo, mi pa zaprimo svoje žepce in novčarke, kadar bi imeli podpirati svoje nasprotnike! Klin s klinom moramo izbijati, da pokažemo, kaj moremo in premoremo! Kakor poročevalce »Edinosti« hočem paziti jaz, a ob enem prosim vse zavedno meščanstvo, naj pazi tudi ono: kedo je še tak »narodnjak«, da v tem kritičnem trenutku podpira tujea! Svoji k svojim! naj bo naša deviza, ker le tako — zmagamo.

Služba sodnega sluga je razpisana na tuk. prizivnem sodišču. Plača 800 K letnih, aktivitetna priloga 240 kron. Prošnje z dokazom o znanju deželnih jezikov je vložiti na predsedništvu omenjenega sodišča do 17. februarja t. l.

Pojasnilo. Gledé samomora, o katerem smo poročali včeraj, smo dobili od zanesljive in verodostojne strani nekoliko podrobnosti, katere moramo resnici na ljubo priobčiti. Pred vsem je treba popraviti ime nesrečnice. Bila je Katarina Kuštrina — in ne Guštin — druga žena Antona Kuštrina. Prej je bil mož poročen s Katarinino sestro. Kmalu po poroki je Katarina spoznala, da se je motila gledé svojih čustev: v njenem sreču ni bilo ljubezni do moža, in ni prikrivala, da ga ne mara. Mož jo je vedno prosil, naj se vede njemu nasproti, kakor se spodobi ženi, a ona je postajala od dne do dne neprijaznejša in brezobzirnejša. Dva dni pred samomorom je nastal med zakončema prepir, ker je žena zopet pokazala na nedvomen način, da se jej gnusi celó vsaka stvar, katere se je on dotaknil. Mož jej je izjavil, da v takih razmerah ne more živeti žnjo, in žena je šla stanovat k moževi botri, K. M. Anton Kuštrin je v tem času vprašal na sodišču, ali bi se ta nesrečni zakon mogel ločiti. Ko so mu odgovorili, da v to nima dovolj povišanja, ter da bi se to moglo zgoditi le tedaj, če bi tudi žena privolila v ločitev, jej je on povedal to, ali ona ni hotela ničesar čuti o ločitvi. Videti je bila otožna in hotela je obiskati grob svoje sestre. Prišla je v možovo stanovanje, da se preobleče. Mož jo je zopet prosil, naj bo dobra. Odgovorila je: Bova že kralu prijatelja! Potem je dejala, da bi rada malo legla v posteljo ter je zahtevala, naj pokliče botro. Mož je mislil, da se hoče vendar spravititi žnjim ter je šel klicati rečeno K. M. Nekaj trenutkov je ostal zunaj. Ko se je vrnil, mu je udaril v nos duh fenilne kisline. Prestršen je hitel k postelji ter klical na pomoč. Ulival je v ženo mleka ter po telefonu dal poklicati zdravnika z rešilne postaje. Ker pa se ni dobro telefoniralo, je prišel zdravnik brez potrebne priprave ter moral izjaviti, da je prepozno. Poklicali so duhovnika, ki je nesrečnico dejal v sv. olje, in še drugega zdravnika, ki pa tudi ni mogel pomagati. Ob 6. uri in pol zvečer je nesrečnica umrla. Tako se je na tragičen način zaključil nepremišljeno sklenjen zakon, ki je trajal le 11 mesecev. Omeniti še treba, da so pokojnici že večkrat preirajile po glavi misli na samomor. Toliko v pojasnilo, da ne bo nikdo krivično sodil moža pokojnice.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 11. januarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbé tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Irene, pohištvo; v Barkovljah restavracija »Excelsior«, oprava, šivalni stroj in vino; v ulici dell'Acque št. 2, pohištvo; v ulici Capuano št. 15, pohištvo, v ulici Aequedotto št. 46, pohištvo.

Mrtveci. Prijavljeni 9. t. m.: Slavec Josipina, 8 dni, Sv. M. M. Spodnja 264. — Simionato Angelina, 1 leto, ul. Giuliani 3. — Kuštrin Katarina, 23 l., ul. Guardia 21. — Kober Marija, 4 mes., S. M. M. Sp. 174. — Grušovin Ivan, 44 l., ul. Pallini 4. — Lavrenčič Marij, 16 m., Rojan 104. — Batič German, 8 l., ul. Sporeavilla 6. — Štibelj Marija, 1 l., trg Sv. Jakoba 3. — Casappi Marija, 60 l., lesni trg 9. — Giorgeri Julij, 58 l., ul. Nuovo 30. —

V mestni bolnišnici: Depaoli Anton, 78 l. — Sulčić Antonija, 43 l. — Stopar Marija, 78 l. — Bandel Adolf, 2 d. — Bandel Rozina, 2 d. — Turk Marija, 29 l. — Ravnik

Luceja 78 l. — Koeman Ana, 16 l. — Švagelj Marija, 70 l. — Simonič Marija 2 d. — Bernardi Friderika, 16 d. — Rebolj Angelina, 16 m. —

Obdobje polit. društva »Edinost« bo imelo sejo v petek 12. t. m. ob 7 in pol uri zvečer. Ker je na dnevnem redu jako važen predmet, naj ne izostane nijeden odbornik.

Občni zbor »Tržaškega Sokola« se je vršil dne 7. t. m. v prostorih »Tržaškega bralnega in podpornega društva« ob lepi udeležbi členov. Brat starosta dr. Gregorin je najprvo pozdravil zborovalce ter jim predstavil vladnega zastopnika. Poročili brata tajnika in brata blagajnika sta se odobrili. Po precej dolgi in živahni razpravi je sklenil občni zbor premeniti § 5 črka b dosedanjih pravil v tem smislu, da se članarina za redne izvršujoče člene, ki je znašala dosedaj 12 K na leto, v naprej deli v dve vrsti in naj znaša letnih 24 K in 12 K; članarina za podporne člene pa, ki je znašala dosedaj 6 K na leto, naj se deli v tri vrste in sicer 24 K, 12 K, 6 K na leto. Članarina naj se plačuje v naprej vsaki mesec in ne več vsako četrtletje, kakor do sedaj, to pa radi tega, da je členi lažje plačujejo. Bistveno je stvar ostala pri starem, dasi je članarina, kakor kažejo gornje številke, sedaj precej visoka, ker bodo plačevali na leto 24 kron le oni izvršujoči in 12 oziroma 24 K le oni podporni členi, ki se dobrovoljno obvežejo v to, vsi drugi pa bodo plačevali toliko, kakor do sedaj. Občni zbor se je uveril, da je v očigled ogromnim stroškom za telovadnico, učitelja in druge priprave treba ukreniti kaj, in strdnim prepričanjem, da bo veliko takih, ki bodo dobrovoljno plačevali vsjo članarino, da se »Sokol« zopet ojači in očvrsti, se je vsprejela točka glede povišanja članarine. Sledila je na to volitev novega odbora, kateremu bo — ozirom na to, da se je letošnji občni zbor vršil pol leta kasneje nego sicer — poslovati samo do meseca maja; za to kratko dobo je bil izvoljen jednoglasno ves stari odbor. Po nekaterih slučajnih predlogih je brat starosta govoril še zaključni govor, v katerem je posebno naglašal in priporočal telovadbo, ki je podlaga narodovega napredka in razvoja. Najlepsi vzgled za to so nam bratje Čehi, katere naj bi posnemali tudi mi. Obžaloval je, da se med Sokolstvom na slovanskem jugu še ni uvela nikaka organizacija, kakor jo imajo sokolska društva češka. Tudi do tega mora priti; po njegovem mnenju treba samo, da se kako društvo z vso silo zauzame za to. Vspodbujal je na požrtvovalno in vstrajno delo ter skrepkim bratskim »Na zdar!« zaključil zborovanje.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredi v nedeljo dne 4. februarja veselico s petjem, igro, komičnim zborom, deklamacijo in plesom, in dne 24. februarja pa veliki ples v gostilni pri »Lipi.« Natanjnejš razpored se objavi pravočasno. Bratska društva v bližini so naprošena, da bi vzela to na znanje. Odbor.

Redni občni zbor konsumnega društva v sv. Križu bo v nedeljo dne 14. januarja.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kužne bolezni med živino. Glasom zadnjega uradnega izkaza o kugah med živino razsajajo na Primorskem: Ovčje koze v Vrsaru, Poreču, Umagu, Vodujanu in Pulju; kuga na svinjah v Podgradu, Lovranu in Moščenicah.

× Županom v Boljunu je bil dne 4. t. m. zopet izvoljen vrli dosedanji župan Jakob Buretič. Zanj je bilo 14 glasov, proti pa 4. Živio!

× Podružnici družbesv. Cirila in Metoda v Sezani je podaril veleč. g. župnik Josip Benkovič v Lokvi 10 K.

× Občni zbor »Bralnega društva« v Podgradu bo v nedeljo dne 14. januarja 1900 ob 5. uri popoldne v društveni sobi. Dnevni red: 1. Po drav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih pregledovalcev. 5. Proračun za leto 1900. 6. Nabava časopisov. 7. Razprodaja časopisov. 8. Volitev novega odbora. 9. Volitev računskih pregledovalcev. 10. Slučajnosti.

× Visoki gosti v Opatiji. Dne 4. t. m. sta dospela v Opatijo nadvojvodi Karol in Maksimilijan, sinčka nadvojvode Otona. Istotako pričakujejo v Opatiji prihod matere, nadvojvodinje Marije Josipine.

× Električni tramvay na Reki še nima miru od strani laskih avtonomistov. To je: še preveč miru, kajti le-ti še vedno bojkotirajo ta italo-madžarski tramvay in se po otroje veselé, kadar vidijo vozove prazne. Sušanski «Novi list» je čul, da italo-avtonomaši hočejo bojkotirati tudi železnico, v kolikor ista teče po „humano-italskem“ zemljišču. Rečeni list se roga po vsaj pravici: Come si divertono questi poveri ragazzi, viziani e disilusi!

× Nov poštni urad. Dne 16. januarja 1900 se odpre v Greženi pri Kobaridu na Goriškem (okraj Tolmin) nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilnišnega urada. Zvezo bo imel s poštnim uradom v Kobaridu po vsakdanji peš-pošti.

× Izkaz žrebanja loterije »Šolskega doma« v Gorici. (Debelo tiskana števila značijo skupine; za njimi stojijo števila iz dotične skupine. Skupine, katerih v tem izkazu ni, so bile izpuščene pri žrebanju, ker so ostale neprodane; to pa na korist imateljem kupljenih sreček.)

1: 36, 53, 77, 94; 2: 19, 24, 26, 45; 3: 72, 77, 84; 4: 26, 33, 41, 88; 5: 10, 11, 35, 59, 61; 6: 59; 7: 45, 69; 8: 6, 22, 46, 90, 94; 9: 2, 44, 58, 77; 10: 2, 5, 10, 93; 11: 30; 12: 19, 21, 67, 85, 92, 96; 13: 35, 51; 14: 3, 7, 30, 32, 49, 54, 65, 97; 15: 13, 45; 16: 42, 48, 71; 17: 3, 41, 85; 18: 32, 41, 58, 68, 69, 85; 19: 2, 42, 47, 76, 85; 20: 51, 69, 70, 96; 21: 5, 18, 20, 42, 90, 94; 22: 17, 23, 36, 45, 49; 23: 17, 22, 30, 58, 59; 24: 14, 39, 53, 63, 84, 89; 25: 14, 28, 62, 81, 88; 26: 10, 27, 38, 48, 78; 27: 35, 57, 83, 87; 28: 3, 10, 43, 67, 91, 99; 29: 56, 67, 72; 30: 2, 80, 93; 31: 8, 31, 57, 74, 98; 32: 49, 57; 33: 9, 22, 26, 43, 47; 34: 29, 90; 35: 4, 31, 35, 51, 86, 88; 36: 63; 37: 32; 38: 7, 16, 23, 38, 65, 75, 93; 39: 54; 40: 1, 19, 23, 37, 48, 63, 69, 71; 41: 3, 6, 64, 80; 42: 18, 45, 65, 67, 82; 43: 46, 58, 74, 80; 44: 10, 15, 29, 37, 69, 84; 45: 13, 82; 46: 13, 15, 75, 91; 47: 10, 45, 61, 69, 87, 91; 48: 25, 53, 66, 67; 49: 12, 13, 15, 31, 75; 50: 46, 74, 75; 51: 19, 43, 44, 66, 75, 88; 52: 3, 35, 70, 80; 53: 13, 18, 24, 41, 53, 54, 57, 87, 98; 54: 2, 4, 9, 37, 45, 47, 62, 64; 55: 56, 73; 56: 18, 21, 74; 57: 58, 73; 58: 31; 59: 18, 25, 67; 60: 3, 45; 61: 53, 63, 66, 86, 97; 62: 71, 74; 63: 31, 37, 60, 98; 64: 3, 6, 62; 65: 37, 49, 50; 66: 5, 10, 38, 59, 77.

Kdor ima eno ali več tukaj navedenih sreček, more sprejeti dotični dobiček proti doprinesem srečki vsaki dan od 11. do 12. ure dop. v »Šolskem domu«.

Ako stanuje zunaj Gorice in nima prilike poslati po svoj dobiček kako osebo, naj pošlje srečko po pošti, z dopisom na zadnji strani, gospej Avgusti Šantel, via ponte nuovo 26, da se mu dobiček dopošlje.

Vesti iz Kranjske.

* Podpora. Ministerstvo za poljedelstvo je dovolilo podružnici e. kr. kmetijske družbe v Il. Bistrici državno podporo v znesku 400 kron v nakup zemljišča za drevesnico in trtnice.

* Škofovi zavodi na Kranjskem. Svoječasno smo poročali, da je ljubljanski škof kupil graščino Črnelo pri Kamniku za svoje zavode. »Slov. Narod« poroča sedaj, da se to ni zgodilo ter da baje v omenjeni namen škof odstopi potrební prostor od svojega vrta v Goričanih pri Medvodah.

* Slovence« pa javlja, da škof namerja zidati te zavode v občini Št. Vid, z bok česar ga je ta občina — v znak hvalečnosti — že imenovala svojim častnim občanom.

* Doprsen kip dra. Prešerna je izdelal prav mojsterski slovenski akademik Al. Repič. Kip je sicer še iz gline, a ko bi se oglasilo vsaj 30 naročnikov za Prešernovo poprsje, ki bi stalo v naravni velikosti le 16 gl., bi g. Repič začel z ulivanjem Prešernovih kipov. Opozorjamo torej vse one Slovence in društva, katerim materialne razmere dovoljujejo to, naj se vsaj do 20. januarja t. l. odzovejo z naročbo in sicer se naroča pri g. Niko Zupančič-u, stud. phil. Dunaj, VIII. Lederergasse 20, Th. 5.

Dr. Prešeren je slovenski klasik in ne bi bilo lepo, da bi po slovenskih hišah paradirali kipi tujih umetnikov, domače pa bi imeli komaj v knjižnih zbirkah. Pa tudi brez ozira na to bi bil Prešernov kip dika vsaki dvorani ali salonu.

Razne vesti.

Skriti zakladi na Španjskem. — **Varujte se goljufov!** Zadaji čas se je pogostoma pripetilo, da so premeteni goljufi od lahkomišljenih ljudi izvabili več svote, pripovedujé, da dvignejo velikanske zaklade, ki so po besedah dotičnih »poštenjakov« skriti v raznih krajih Španjske. Tudi v inozemstvu se je našlo lakovernežev, ki so seli goljufom na limanice. Španjski urad za vnanje stvari svari sedaj potom naših ministerstev za vnanje in notranje stvari pred tako sleparijo. Pozor torej!

Za parizko svetovno raztavo se je oglašilo do konca minolega leta iz Hrvatske in Slavonije skupaj do 600 izložnikov. Dotični objekti so že prišli v Zagreb in tam so že pričeli z odpravljanjem v Pariz. Hrvatje in Slovenci bodo torej častno zastopani na svetovni raztavi v Parizu.

Novim rabeljnom za Dunaj bo baje imenovan Alojzij Seyfried, kateri je do sedaj v Bosni vršil isti poklic. Seyfried je brat umrlega dunajskega rablja in ob enem stričnik tudi že umrlega rablja Willenbacherja. Mož je v 45. letu in ima za ženo Bošujakinjo, bivšo krotiteljico kač.

Triletni Pepito Arista je bil od španske kraljice povabljen na dvorno veselico, kjer je čudoviti dečko nastopil kakor umetnik-pijanist. Brez vsacega strahu ali zmočenosti igral je pred dvorom svoje pišce ter bil slavljén z ljubkovanjem in slaščicami. Ko pa je hotel skočiti z tabouleta, zgodila se mu je mala nesreča, izgubil je namreč svoje — hlačice. Takoj mu je kraljica sama ljubeznjivo priskočila na pomoč ter zopet spravila v red njegovo malo zunanost. Obljubila je tudi navzočim starišem njegovim, da hoče skrbeti za daljno umetniško izobražbo malega Pepita. Dečko je baje zgoden ženij novega Mozarta in njegovi nastopi kakor pianist vzbujajo v Madridu v obče veliko začudenje in pozornost.

Presretni slučaj. Iz Aten poročajo: Po neki veselici se je neki muzikant sprl z gostom. Ker ga je ta poslednji pretepel, se je muzikant maščeval nad njegovim sinom ter ga zabodel. Na to sta se oče in drugi sin zagnala na muzikanta, ali tudi ta sin se je takoj zgrudil, zadet od muzikantove kroglice. Tudi očeta je muzikant smrtno zadel. A temu je bolest nad zgubo dveh sinov dala toliko moči, da je varno pomeril ter tudi smrtno zadel morileca svojih dveh sinov. Na to pa je slednjič izdihnil tudi on sam.

Štrajkati je začelo osebje Kleinove in Blasnikove tiskarne v Ljubljani radi diferenc, nastalih vsled novega tiskarskega tarifa.

Brzovjavna poročila.

Avstrijska delegacija.

DUNAJ 9. (K. B.) Avstrijska delegacija se je danes posvetovala o ordinariju vojske. Nadaljevanje jutri.

Kanal Ren-Laba.

BEROLIN 9. (K. B.) Pruski deželni zbor je bil odprt s prestolnim govorom, ki naznanja ponovno predložitev načrta za gradnjo kanala med Renom in Labo.

Odpozan poslanik.

BELIGRAD 6. (K. B.) Dosedanji avstro-ogerski poslanik pl. Schiessl je izročil kralju svoje odpozovno pismo.

Predsedništvo v francoskem parlamentu.

PARIZ 9. (K. B.) Komora je s 308 glasovi izvolila Deschanela predsednikom. Brisson je dobil 221 glasov. — Senat je izvolil začasnim predsednikom Fallièresa, začasnim podpredsednikom Magnina; potem so odložili posvetovanje do 1. januarja.

Vojna v južni Afriki.

Iz tabora Frere.

LONDON 9. (K. B.) «Reuter» javlja iz tabora Frere dne 7. t. m.: Danes je vse mirno. Sovražnik ima gotovo mnogo ranjenecov, ker so po noči v bližini trdnjav razvili več zastav rudečega križa.

Angleži naročajo orožje.

LONDON 9. (K. B.) Tvrdba Wickers & Maxime je dobila naročbo, da do nadaljne naredbe napravi toliko topov (kaliber 4-7 in 6 colov), kolikor jih le more.

Zaplenjen parnik.

DURBAU 9. (K. B.) Parnik «Herzog», katerega so zajeli v severnem delu zaliva Delagoa, so izročili razsodišču o zaplenjenih ladjah.

LONDON 9. (K. B.) «Reuter» javlja iz Durbauna dne 7. t. m.: Med potniki par-

nika «Herzog», namenjenimi v zaliv Delagoa, je bil tudi portugalski guverner zambeškega okraja; pomorski urad mu je ponudil, da nadaljuje vožnjo na vladni ladjí.

Vojni svet.

Popravljen železnice. LORENCO MARQUEZ 9. (K. B.) «Reuter» javlja iz Colensa z dne 3. t. m.: Danes jutro se je vršil občni vojni svet, kateremu je predsedoval Joubert. Določili so načrt za nadaljno taktiko. Danes jutro je prišla po popravljeni železnici lokomotiva iz Transvaala v Colenso. Od 5. ure večeraj popoldne angleški pomorski topi niso več streljali. Angleži so zgradili nadomestilno progó do neke zapadne točke glavne železnice.

Parnik »Bundesrat«. — **Odpoklic generala.**

LONDON 10. (K. B.) «Standard» javlja iz Durbauna z dne 7. t. m.: Tovor parnika »Bundesrat« razkladajo, ne da bi našli kaj sumljivega. «Daily Mail» je izvedel, da te dni še enega generala odpokličejo iz južne Afrike.

Nemški parnik »General«. — **Moka na parniku avstrijskega Lloydja.**

LONDON 10. (K. B.) «Reuter» javlja iz Adena z večerajšnjega dne: Parnik «General» odpluje danes. Na krovu so našli le nekoliko osi za vozove. — Na nekem parniku avstr. Lloydja, čegar imena ne navaja brzovjavka, so našli mnogo moke, ki je bila menda namenjena v Transvaal. Moko obdrže, dokler v tej stvari ne odloči razsodišče o zajetih ladjah.

Vprašanje o zajetih parnikih.

LONDON 10. (K. B.) «Reuter» je izvedel, da za parnikom «General» dovolé Angleži tudi parniku «Herzog» svobodno vožnjo. Za sedaj je dokazano, da so bili med ustavljenimi potniki parnika «Bundesrat» členi italijanskega rudečega križa, ki so hoteli lečiti Angleže in Boerce. Popolnoma pa še ni dokazano, je-li bilo na krovu «Bundesrata» tudi prepovedanega blaga; vendar je baje angleška vlada pripravna dati odškodnino za zamudo.

Angleška vlada je sprejela predloge nemške vlade o postopanju proti nevtralnim ladjam. Spor zaradi nekega drugega poštnega parnika se reši, kolikor je slišati, prijateljskim potom. Niti na krovu «General» niti »Herzoga« da ni bilo tihotapske robe.

Trgovina in promet.

Novi kurzni list.

Piše J. U.

V.

(Glej zadnjo »Edinost«.)

5. Akcije, ki so samo deloma plačane, delajo po novi kvotaciji največ težav in sicer iz tega razloga, ker je stari kurz bil označen samo za vplačan del, novi kurz pa se nanaša na celo nominalno vrednost.

Pri teh papirjih imamo torej računati še z enim faktorjem več, to je odstotek akcije, ki je vplačan, oziroma, ki ni vplačan.

Tu sem spadajo akcije raznih podjetij, kakor:

Assicurazioni generali, 30% vplač. od nom. 1000 gl. C. M.

Riunione Adriatica, 40% vplač. od nom. 1000 gl. a. v.

akcije nekaterih železnic itd.

Vzemimo stari kurz od A. Generali po tržaskem listu 20fr. 442 in pa novi kurz z dne 3. jan. t. l., ki se glasi numerično enako 442; kaj je eno in kaj je drugo? Najprej je treba dostaviti, da je istega dne, ko so a. generali notirale 20fr. 442, cena enega komada od 20 fr. bila 9-56 1/2.

Ceno, označeno v »Napoleonih« za eno akcijo, treba je reducirati v navadne goldinarje a. v., kakor je v dunajskem kurzem listu že uradno naznanjena. Torej dobimo 442 × 9.565 = 4227.73 gl.

Preračunajmo to ceno v novo kvotacijo na podlagi znanega stavka. (Nominalna vrednost: Stari kurz = 100; Novi kurz.) (1000 gl. C. M. × 2.1): (4227.73 gl. a. v. × 2) = 100: x.

Iz česar sledi, x = 402.64, kar pa ni pravi kurz, kajti nevplačanih 70% bi ne bilo vpoštevanih. Ker akcija znaša 1000 gl. C. M. in je vplačanih samo 30%, znaša nedostatek 70% = 700 gl. C. M. = 1470 K, kajti 1 gl. C. M. = K 2:1 in ta pri kurzu ni vpoštet, treba ga je torej dodati staremu kurzu in po tem dobimo nastavek v kronah za popolno vplačano akcijo.

2100 : (8455.46 + 1470) = 100 : x
x = $\frac{9925.46 \times 100}{2100}$; x = 472.64

koji znesek odgovarja novi kvotaciji na podlagi stare, notirane z 442 »Napoleoni« za vplačanih 630 gl. C. M. (Pride še.)

Nove telefonske zveze.

Dne 8. t. m. so otvorili neposredni telefonski zvezi Curih—Dunaj in Curih—London.

Novi poštni predpisi

Gledé pristojbin za poštna nakaznice v mejnarodnem prometu se stvarno ni nič spremenilo, ker znaša odslej pristojbina za prvih 100 kron nakazanega zneska (doslej 40 gl.) 25 vin. za vsacih 25 K (doslej 10 novč. za vsacih 10 gl.) in za zneske 100 K presegaajoče, 25 vin. za vsacih 50 K (doslej 10 nč. za vsacih 20 gl.) — Ostale pristojbine v prometu s posrednimi deželami (Bosna, Hercegovina, Nemčija itd.), ki se razlikujejo od pristojbin mejnarodnega tarifa, ostanejo nespremenjene. — Pri vrednostnih pismih, vrednostnih zaklopnih in poštnih zavitkih v mejnarodnem prometu spremeni se le to, da se zavarovalnina poslej ne bo zaračunavala več od vsacih 120 gl., marveč od vsacih 300 K napovedane vrednosti, kar znači znižanje te pristojbine. — Kakor pristojbina za priporočeno, tako se je zvišala tudi pristojbina za povratnice, za potrdila o izplačanih poštnih nakaznicah, za povpraševalne liste in za naznanila o nedostavljenih pošiljkih, tako v tuzemskem kakor v mejnarodnem prometu od 10 nč. na 25 vin. — Odškodnina za priporočene pošiljatve, ki so se izgubile na pošti, zvišala se je v celem poštnem prometu, od 20 gl. na 50 K. Istotako je zvišan v notranjem prometu in v prometu z Ogersko in skupiranimi deželami maksimalni znesek odškodnine, ki jo mora plačati poštna uprava za izgubljene, zmanjšane ali poškodovane pošiljatve, pri zavitkih 3 kg. teških, od 6 gl. na 15 K, pri zavitkih nad 3 do 5 kg. teških od 10 gl. na 25 K in za vsaki daljni kilogram od 2 gl. na 5 K.

V mejnarodnem prometu bo maksimalni znesek odškodnine za zavitke brez napovedane vrednosti do uštetih 5 kg., če ni po posebnih pogodbah druga odškodnina določena, znašal v bodoče mesto 10 gl., 25 K. — Na mesto do sedaj rabljenih poštnih vrednotnic stopijo istodobno nove znamke in druge vrednotnice z vrednostjo, izraženo v kronski veljavi in sicer: a) poštna franko-znamke po 1, 2, 3, 5, 6, 10, 20, 25, 30, 40, 50, 60 v., 1, 2 in 4 K; b) časniške franko znamke po 2, 6, 10 in 20 v.

Cena novih golie za poštna nakaznice in poštna naloge je določena na 2 v. za komad (doslej 1/2 nvč.) — Franko-znamke po 1, 3, 5 in 25 v. so že v prometu in se smejo rabiti za frankovanje. Ostale vrednotnice izdajale se bodo polagoma. Od do sedaj veljavnih poštnih vrednotnic se vzamejo časniške dostavljavne znamke, golice za poštna naloga, golice za poštna spremnice, poštna nakaznice in poštna spremnice s povzeto nakaznico v notranjem in mejnarodnem prometu, potem golice za brzovjavke, ki se oddajajo proti kasnejemu obračunjanju (Stundung) z dnem 31. decembra 1899., ostale znamke in druge vrednotnice za prometa in se ne smejo po teh rokih več rabiti.

Pripominja se pa, da se golice za poštna nakaznice sedanje emisije tekom meseca prosinca 1900. pri uplačevanju na pošti pod tem pogojem ne bodo zavračale, če bo nakazani znesek v kronski veljavi naznačen in besedilo »gl., novč.« prepisano z besedilom »K« in »v.«

Mej občinstvom se nahajajoče poštna, brzovjavna in telefonska vrednotnice sedanje izdaje morejo se do konca decembra 1900 na vseh poštnih uradih zamenjavati za nove vrednotnice iste vrednosti. (Zvršetek.)

Zaloga in tovarna

pohišstva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (solsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 10. Pšenica za oktober K. 7.85 do 7.86. Pšenica za april K. 7.69 do 7.70 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.35 do 6.36. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.92 do 4.93. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.01 do 5.02.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje precej boljše, mirno. Prodaja: 14.000 met. st. stalno. Vreme: sneg.

Hamburg 10. Trg za kavo. Santos good average za mare 35.50 za maj 36.—, za september 37.25, za december 37.75 Denar.

Havre 10. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 42.25, za maj 50 k. frankov 43.75.

Dunajska borza dne 10. januarja.

	danes	prej
Državni dolg v papirju	98.90	98.75
— v srebru	98.65	98.65
Avstrijska renta v zlatu	97.75	97.65
— kronah 4%	99.—	99.—
Kreditne akcije	233.05	232.70
London 10 Lsr.	242.40	242.45
20 mark	23.66	23.66
Napoleoni	19.19	19.20
100 italijanskih lir	89.75	89.60
Cekini	11.42	11.42

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pop. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 —	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 — post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 —	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 —	Benetke (via Červinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 — post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvc.	brzovl. Kormin
8.45 —	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 — meš.	Nabrežina, Videm, Benetke do Mürsuschlag
9.45 —	(samo ob sreclah) ekspres v Ostende
6.10 —	(samo ob sreclah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pop. meš.	iz Mürsuschlag, Beljaka itd.
7.33 —	iz Ita., Kormina, Nabrežine
8.45 — brzovl.	iz Kormina
9.28 —	Dunaj, zveza s Pešto, Mühim
10.25 — post.	Dunaj, zveza z Reko
10.49 — brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 — omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvc.	omn. iz Italije preko Kormina
8.30 — brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— —	Dunaj, zveza z Reko
11.35 — omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pop.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pop.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 —	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 — brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 —	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Dohod k sv. Andreja.

8.05 pop.	Divača
9.35 —	Pulj, Rovinj
11.15 —	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 — brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 —	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih)

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pop.	1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42 —	in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trzič:

7.20, 9.45, presp.	5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
--------------------	--

Odhod in prihod parnikov.

V Zavrje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote. Maj ob 7.15, 9, 11.30 presp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— presp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (posta), 9.30, 12 (posta) presp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (posta) presp.: 1.30, 3.30 (posta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (posta), 9.30, 12 (posta) presp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (posta) presp. 2.—, 3.45 (posta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 presp., 12.05 (posta) 3.—, 4.15 (posta) pop. Dohod 6.45, 9.— (posta) presp. 1.30, 3.— (posta). Ob ned. in prazn. 7.50 presp., 12.05 (posta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (posta) presp., 4.— (posta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— presp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portose“.)

V Umag vsak dan razni nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, sobota ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvo, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

MLEKARSKA ZADRUGA

v Škofji Loki

oddaja sveže mleko, sladko smetano in surovo maslo po najnižih cenah v najbolj kakovosti.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznani že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob uhodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanjega veka

Non plus ultra mehanične umetnosti.

V SERIJA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi ptici, umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje devine itd.

Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.

Posebnost: Posnetek od voska tletne „The Spotted Girl“ afrikankega plemena, ki bo živa izlojena letos na pariski razstavi.

Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje „Burginon“, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsaki dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina 10 nvč.

Vojaki in otroci 5

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- - - - - 3 1/2 %	3-mesečni - - - - - 2 1/2 %
	6- - - - - 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2%, na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomuec, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

K imenovanju

e. kr. rezervni častnikov priporočamo „Zavod za uniformiranje in civilno krojačnico FRAN-A JIRAS-A“ v Trstu, ulica Caserma 9. Cene nizke, postrežba točna in zanesljiva.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvire spreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge biaziti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 šld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jožefu Valenciču na Dunaju, III. Hauptstrasse N. 84, 3. Stiege II. St., Th. 38.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Cene zmerne!

V soboto 6. januarja se odpre

RESTAURANT AL CERVO BIANCO

v ulici S. Lazzaro št. 3 (Palazzo Salem).

Najboljše istrsko vino od Sanvicenti, dalmatinsko belo in prve vrste Dreherjevo pivo. Nemška kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene. Posebne sobe za obede, društva, zborovanja, klube itd.

Lastnik je Slovenec.

Za obilen obisk se najudaneje priporoča

Romej Fabbri, voditelj.

Postrežba točna!

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava

Orkestralne in druge godbe

FONOGRAFI

NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI

The Anglo-Italian Commerce-Company v Milann.

Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:

Premovani grafični zavod E. Freisinger

v Trstu, Corso št. 2.

Predavanja najslavnejših profesorjev

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov

Vabilo na naročbo „Slovenke“.

P. n.

Z novim letom 1900 začne „Slovenka“ svoj četrti letnik. Jedino slovensko, oziroma jugoslovansko žensko glasilo je postalo tekom prvih let svojega obstanka tako priljubljeno, da je vsaka posebna hvala nepotrebna. Izdajatelji lista se pa nočejo zadovoljiti z dosedanjimi uspehi, temveč hočejo napeti vse moči, da priboré „Slovenki“ tisto veljavo, ki sodi edinemu glasilu našega ženstva. Naša „Slovenka“ mora postati dostojna vrstnica enakim listom drugih omikanih narodov.

Žensko vprašanje zanima danes najviše duhove obeh spolov, in vsi izobraženci priznavajo njegovo veliko važnost, naj se že kakor koli postavljajo napram posamičnim zahtevam ženstva. Materijal, ki ga to vprašanje obsega, je pa tako ogromen, da je za njega spoznavanje potreben poseben študij. In „Slovenki“ bo prva naloga, omogočiti in pospeševati to proučevanje. Zato bo posvečevala vso brigo in pozornost vsem pojavom ženskega gibanja in bo stala odločno na stališču ženskih pravic, ženske osamosvoje. Ozirala se bo pa tudi na vse prikazni, ki so direktno ali indirektno v zvezi z ženskim pokretom, dobro vedé, da je žensko vprašanje v svojem bistvu le en list velike knjige, le del organične celote, socialnega vprašanja.

V ta namen bo „Slovenka“ objavljala temeljite znanstvene članke in razprave, izvirne in v dobrih prevodih, dalje: brižno sestavljeno kroniko ženskega gibanja — doma in po svetu — ter bibliografijo ženske socijologije. Pa tudi zabavnega dela ne bo zanemarjala, temveč bo skrbela za dobro leposlovno dag virov vezani in nevezani besedi. Spise bo objavljala tudi v hrvatskem oziroma srbskem jeziku; a da bodo taki sestavki tudi Slovencem lahko umljivi, bo v vsaki šlevilki tolmačila manj umevne hrvatske besede.

Mnogo priznanih književnikov je obljubilo uredništvu svoje sodelovanje, med njimi zlasti: **Anton Aškerc, Aleksandrov, Ljubomir Babić-Gjalski, Alojzij Benkovič, Bogomila, Danica, Desimira, dr. Fran Eller, Engelbert Gangl, Fran Goestl, Fran Govékar, Fran Jagar, Vladimir Jelovšek, Etbín Kristan, Kristina, Henrik Krizman, Zofka Kveder, Janko Leban, Janko Leskovar, Mária, Mária II., Milan Marjanovič, Anton Medved, Mihovil Nikolič, Potočan, Jakob Vetušek, Vida, Antonin Zavadil, Zorana, Oton Zupančič, Žabnik i. dr.**

Tudi z svojo zunanjo obliko pokaže „Slovenka“ v novem letniku, da napreduje s časom. Radi boljšega urejevanja in ložjega pregleda za čitatelje pa bo izhajala enkrat na mesec, seveda razmerno povečana.

Da bo mogla izpolnjevati vse svoje številne in težke naloge, je pa treba splošne podpore jugoslovanskega čitateljstva, zlasti našega ženstva. Zato se obračamo do Vas z uljudno prošnjo, da se blagovolite naročiti na „Slovenko“, ter jo priporočiti tudi svojim prijateljem in znancem, kajti samo, ako se krog njenih naročnikov povsod razširi, ako nam stari naročniki pridobé novih, bode mogla materijalno in intelektualno uspevati in se razvijati v korist našega ženstva, našega naroda, pospešujé naš splošni napredek.

Naročnina znaša za vse leto **6 kron.** — Naročuje se na upravništvu „Slovenke“, v Trstu, ulica Molino piccolo št. 3.

Z odličnim spoštovanjem,

uredništvo in upravništvo „Slovenke“.